

Форми державно-приватного партнерства в проектах міського господарства

Є.Ю. Гнатченко, к.е.н.

*Харківська національна академія міського господарства
61002, Україна, м. Харків, вул. Революції, 12*

Уряди як розвинутих країн, так і тих, які розвиваються, не здатні забезпечити в повному обсязі фінансування будівництва та обладнання необхідних життєзабезпечуючих об'єктів інфраструктури, таких як автошляхи, споруди водовідведення та водоочищення, теплові станції та мережі та інше. Тому уряди країн по всьому світу все частіше звертаються до приватного сектору як джерела фінансування міської інфраструктури шляхом впровадження проектів державно-приватного партнерства.

Угоди державно-приватного партнерства в загальному значенні можуть бути охарактеризовані як контракти, згідно яких уряд надає приватній особі дозвіл на будівництво або управління об'єктами інфраструктури певного типу на визначений період часу. В зарубіжній літературі розглядається багато різновидів угод державно-приватного партнерства, які відрізняються один від одного деякими аспектами впровадження проектів. Найбільш популярні наступні:

BOT (build-operate-transfer) – приватна компанія фінансує будівництво об'єкта інфраструктури і здійснює керування ним протягом певного терміну, після закінчення якого він передається до державного управління;

BOO (build-operate-own) – теж саме, що й BOT за винятком того, що майно не передається до державного управління. Зокрема, після закінчення терміну концесійної угоди права на управління майном можуть перейти до іншої приватної компанії;

BLT (build-lease-transfer) – нові споруди будуються за рахунок приватного капіталу і після закінчення будівництва надаються державним або місцевим органам управління на підставі угоди оренди. Після закінчення строку договору, майно переходить у власність та розпорядження держави або місцевих органів самоврядування;

ROT (rehabilitate-operate-transfer) – форма впровадження проектів, подібна до BOT, яка використовується для відновлення вже існуючих об'єктів замість будівництва нових;

ROL (rehabilitate-operate- lease) – після виконання робіт з відновлення інфраструктури, компанія-концесіонер керує майном на підставі орендної угоди;

CAO (contract-add-operate) – користувачам надаються існуючі споруди на правах оренди.

Законом України "Про державно-приватне партнерство" від 01.07.2010 № 2404-VI створено законодавче підґрунтя для стимулювання розвитку співпраці між державним та приватним сектором з метою підвищення конкурентоспроможності економіки країни та залучення інвестицій в економіку

України. У рамках здійснення державно-приватного партнерства відповідно до цього Закону та інших законодавчих актів України можуть укладатися договори про:

- концесію;
- спільну діяльність;
- розподіл продукції;
- інші договори.

Здійснення державно-приватного партнерства передбачає виконання однієї або кількох таких функцій:

- проектування;
- фінансування;
- будівництво;
- відновлення (реконструкція, модернізація);
- експлуатація;
- пошук;
- обслуговування,
- а також інших функцій, пов'язаних з виконанням договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства.

З тієї причини, що життєзабезпечуючі системи є основою будь-якої економічної системи, інвестиції в розширення або модернізацію інфраструктури призведуть до багатостороннього ефекту у вигляді економічного розвитку та підвищення рівня життя населення. Переваги для держави полягають в тому, що завдяки схемам державно-приватного партнерства забезпечується фінансова участь приватного сектору в будівництві нагальних об'єктів міського господарства, до того ж з'являються додаткові переваги у вигляді технологічних інновацій, якщо залучається іноземний інвестор. Приватним інвесторам такі проекти надають можливість розширити свою частку присутності на ринку комунальних послуг, а також отримувати норму прибутку від інвестицій. І нарешті, громадськості вони забезпечать будівництво і відновлення найбільш необхідної міської інфраструктури, яка за сучасних умов не може бути побудована за рахунок місцевого та державного бюджетів, та дозволять користуватися сучасними технологіями в сфері послуг.